

15.11.2016

Salassa pidettävä

Julkl24 § 12 k

Julkinen Finanssivalvonnan johtokunnan asiaa koskevan päätöksen julkistamisen jälkeen.

Suomen Pankin lausunto Finanssivalvonnan johtajan päätösesitykseen makrovakaussävelineiden käytöstä

Finanssivalvonta on pyytänyt Suomen Pankkia toimittamaan lausunnon johtajan päätösesityksestä Finanssivalvonnan johtokunnan päätöksentekoa varten.

Finanssivalvonnan johtaja esittää, että Finanssivalvonnan johtokunta

- asettaa lain luottolaitostoiminnasta 10 luvun 4 §:ssä mainitun muuttuvan lisäpääomavaatimuksen edelleen 0,0 %:n tasolle.

Suomen Pankin lausunto

Suomen Pankki katsoo, että

- *on tarkoituksenmukaista asettaa muuttuva lisäpääomavaatimus edelleen 0,0 %:n tasolle.* Kokonaisnäkemyks luottomarkkinoiden järjestelmäriskien kehitymisestä keskipitkällä aikavälillä ei ole muuttunut edellisestä vuosineljänneksestä, eikä käytetyissä mittareissa ole havaittavissa merkkejä sellaisesta rahoitus-järjestelmän haavoittuvuuksien kasvusta, joka edellyttäisi muuttuvan lisäpääoma-vaatimuksen kasvattamista,
- luottokannan kasvuvauhdin ja erityisesti asuntolainamarkkinoiden kehitystä tulee kuitenkin seurata tarkasti ja varautua lisäpääomavaatimuksen nostamiseen riittävän aikaisin, mikäli luottosuhdanne voimistuu merkittävästi,
- hankkeita makrovakaussävelineiden joukon laajentamiseksi tulee jatkaa ja herkkyyttä makrovakaussävelineiden käyttöönnotossa vaalia,
- toimenpiteet sitovan luottolaitoskohtaisen alarajan asettamiseksi sisäisiä malleja käyttävien luottolaitosten asuntolainakannan keskimääräisille riskipainoille tulee saattaa loppuun Finanssivalvonnan johtokunnan kesäkuun päätöksen mukaisesti.

1 Taloudellinen tilanne ja makrovakaushälykymät

Päätalouseläiden reaalitalouden näkymät ovat pysyneet heikkoina ja epävarmuus on suurta. Rahapolitiikka on pysynyt globaalisti talouskasvua tukevana. Matala korkotaso aiheuttaa tuottohakuisuutta, mikä näkyy epätasapainona tuottojen ja riskien suhteessa etenkin joukkolainamarkkinoilla. Pankkien suurimpana haasteena on heikko kannattavuus. Poliittisen ja geopolittisen epävarmuuden kasvu lisää rahoitusmarkkinahäiriöiden todennäköisyyttä. Euroalueella tilanne on kahtiajakautunut. Osalla maista on edelleen vaikeuksia päästä ylös luottosyklin pohjalta edellisen kriisin vaikutusten vuoksi, kun taas toisissa havaitaan jo merkkejä asuntomarkkinoiden ylikuumenemisestä.

Suomen talouden kasvu on ollut odotettua heikompaa vuoden ensimmäisellä puoliskolla, ja kehitys on ollut kaksijakoista. Kotimainen kulutus- ja investointikysyntä ovat edelleen tukeneet kasvua, mutta nettoviennin kontribuutio on jäänyt negatiiviseksi. Rakentamisessa hyvä vire on jatkunut, mikä näkyy niin rakennusinvestoinneissa kuin alan työllisyyskehityksessä. Kysyntää tukevat matala korkotaso sekä odotukset korkojen pysymisestä poikkeuksellisen matalalla. Kotitalouksien velkaantuminen suhteessa käytettävissä oleviin tuloihin jatkaa kasvuaan.

Kuluttajahintoja ovat Suomessa eniten nostaneet palveluihin lukeutuvien vuokrien kallistuminen vuoden takaisesta ja inflaatioon laskevasti on vaikuttanut polttonesteiden halpeneminen. Kuluttajahintojen vuosimuutos oli elokuussa 0,4 prosenttia.

Suomen pankkisektori on vakavarainen, ja sen kestävyys on yhä suhteellisen vahva. Pankkisektorin vakavaraisuussuhdelukujen pitkään jatkunut paraneminen pysähtyi vuoden 2016 alkupuolella. Pankkisektorin vakavaraisuus oli edelleen kesäkuun lopussa vahva, vaikka suhdeluvut hieman heikkenivät vuodenvaihteen tasosta.

Kotitalouksien velkaantuminen ja asuntomarkkinat

Kotitalouksien velkaantuminen suhteessa käytettävissä oleviin tuloihin jatkaa kasvuaan Suomessa. Kotitaloussektorin korkeaksi kasvanut velkaantuminen on yksi pankkisektorin vakauden kannalta keskeisimmistä huolenaiheista. Erityisesti asuntomarkkinoiden jatkuva seuranta on tärkeätä, sillä häiriöt asuntomarkkinoilla ovat yleisin vakavan finanssikriisin syistä. Vaikka asuntoluotonantoon liittyvissä haavoittuvuuksissa ei ole suuria muutoksia, ovat suhdanneluonteiset haavoittuvuudet ennallaan ja rakenteelliset haavoittuvuudet eivät ole poistumassa.

Suomen pankkisektorin keskittyneisyys, markkinavarainhankinnan suuri osuus ja erityisesti Ruotsin asuntomarkkinoihin liittyvät kytkennät ja niihin liittyvä tartuntavaara ovat keskeisiä riskitekijöitä. Matala korkotaso voi lisäksi kanavoitua omaisuushintoihin nopeastikin ja lisätä riskiä ylivelkaantumisesta. Asuntoluottojen suuri osuus pankkien saamisista ja asuntolainojen pienet riskipainot voimistavat näitä riskejä.

2 Yhteensopivuus muun talouspolitiikan kanssa

Rahaolot ovat koko euroalueella erittäin keveät. Vuoden 2014 kesäkuusta lähtien käyttöön otetut EKP:n rahapoliittiset toimet ovat selvästi alentaneet yritysten ja kotitalouksien luottojen hintaa ja edistäneet luotonannon kasvua euroalueella. Vaimeiden inflaationäkymien vuoksi korot tulevat EKP:n neuvoston arvioiden mukaan pysymään alhaisina pitkään, mikä yhdessä laajan arvopapereiden osto-ohjelman kanssa heijastuu markkinakorkoihin, pankkien keskuspankkiluottojen kustannuksiin ja saatavuuteen sekä myös pidempiin velkapapereiden korkoihin.

Suomen Pankki arvioi, että euroalueen rahapolitiikan viritys on sopusoinnussa Suomen talouden kehityksen kanssa. Jotta rahapoliittisten toimien kaikki hyödyt voidaan saavuttaa, tarvitaan kuitenkin päättäväisiä toimia muilla politiikan aloilla myös Suomessa, sillä merkittävä osa talousongelmistamme ovat rakenteellisia.

3 Johtopäätökset

Muuttuvan lisäpääomavaatimuksen ensisijaisena perusteena käytettävä luottokannan ja BKT:n suhteen trendipoikkeama oli vuoden 2016 toisella neljänneksellä -0,7 %-yksikköä, mikä antaa muuttuvalle lisäpääomavaatimukselle ohjearvon 0,0 %. Ensisijaisen mittarin heilahtelut ja tilastorevisiot rajoittavat mittarin käyttökelpoisuutta.

Täydentävät riskimittarit ja vaimeana jatkunut luottosuhdanne eivät viittaa merkittävään rahoitusjärjestelmän haavoittuvuuksien kasvuun. Kokonaisnäkemys luottomarkkinoiden järjestelmäriskien kehityksestä on siten edelleen, että merkkejä sellaisesta rahoitusjärjestelmän haavoittuvuuksien kasvusta, joka edellyttäisi muuttuvan lisäpääomavaatimuksen kasvattamista, ei ole.

Luottokannan kasvuvauhdin ja erityisesti asuntolainamarkkinoiden kehitystä tulee kuitenkin seurata tarkasti ja on syytä varautua lisäpääomavaatimuksen nostamiseen riittävän aikaisin, mikäli luottosuhdanne voimistuu merkittävästi.

Lausunto

4 (4)

15.11.2016

SP 295/C11.2/2016

Salassa pidettävä

JulkL24 § 12 k

Makrovakausriskien tehokkuuden parantaminen edellyttää käytettävissä olevien makrovakausriskien joukon laajentamista ja herkkyyttä makrovakausriskien välineiden käyttöön otossa. Makrovakausriskien avulla voidaan alentaa ylivelkaantumisen riskiä ja turvata pankkijärjestelmän vakautta ja myös pienentää tulevien rahoituskriisien todennäköisyyttä.

SUOMEN PANKKI

Erkki Liikanen
pääjohtaja

Eija Brusila
vanhempi lakimies, johtokunnan sihteeri

Jakelu

Finanssivalvonnan johtokunta, Finanssivalvonnan johtaja, Jyri Helenius, Peik Granlund